

«Жінки, які змінили хід історії»
(рекомендаційний список літератури)

Історія. Політика

1. Видатні постаті в історії України IX-XIX ст. [Текст] : короткі біографічні нариси, історичні та художні портрети / В. І. Гусєв, В. П. Дрожжин, Ю. О. Калінцев [та ін.]. – Київ : Вища школа, 2002. – 358, [2] с. : іл.
2. Герей, В. Анна королева: таємниці і загадки долі [Текст] / Василь Герей // Чумацький шлях. – 2018. – № 1. – С. 2–5.
3. Горак, Р. Жінка, що першою понесла у світ славу України [Текст] : [Анна Ярославівна - дочка Ярослава Мудрого, королева Франції] / Роман Горак // Дзвін. – 2014. – № 7. – С. 105–114.
4. Джунь, Л. Анна Ярославна - королева Франції, найвпливовіша жінка Європи XI ст. [Текст] / Лариса Джунь // Історія в рідній школі. – 2017. – № 3. – С. 32–42.
5. Кісь, О. Р. Жіночий досвід ГУЛАГу: стан досліджень та джерельні ресурси в українському контексті [Текст] : [про Надію Суровцову] / О. Р. Кісь // Український історичний журнал. – 2016. – № 3. – С. 125–138.
6. Козицька, В. Її узорі на рушнику Незалежності [Текст] : [про Надію Суровцову] / В. Козицька // Уманська зоря. – 2017. – № 36. – С. 4–5.
7. Козуля, О. Жінки в історії України [Текст] / Олесь Козуля. – Київ : Український центр духовної культури, 1993. – 255, [1] с.
8. Кривошея, І. "Наукова Одиссея" Надії Суровцової: нарис інтелектуальної біографії нескореної Уманчанки [Текст] / Ігор Кривошея, Ірина Кривошея, Людмила Якименко // Уманська старовина. – 2019. – № 6. – С. 87–101.
9. Кузич-Березовський, І. М. Жінка і держава [Текст] : [про княгиню Ольгу, а також дружину Ярослава Мудрого - Анну та його дочок: Анастасію, Єлисавету та Анну] / Іван Кузич-Березовський. – Львів : Світ, 1994. – 284, [4] с. – Бібліогр.: в кінці кож. частини.
10. Луговий, О. Визначне жіноцтво України [Текст] : історичні життєписи / Ол. Луговий ; відповід. за випуск М.Ф. Слабошпицький. – друге вид. – Київ : Ярославів Вал, 2007. – 267, [1] с. – Зміст: Ч. 1 : Жіноцтво княжої, державної доби ; Ч. 2 : Жіноцтво козацької України ; Ч. 3 : Письменниці й артистки ; Ч. 4 : Культурно-громадські й національні діячки.
11. Матвіюк, К. Надія Суровцова. Життя і вічність [Текст] / Кузьма Матвіюк // Уманська зоря. – 2021. – № 12. – С. 5.
12. Мицик, В. Надія - символ незборимості [Текст] : [Надія Суровцева] / Вадим Мицик // Слово Просвіти. – 2016. – № 12. – С. 5.
13. Надія - втілення українського духу [Текст] : [120-та річниця від дня народження письменниці, журналістки, політв'язня Надії Суровцевої] // Уманська зоря. – 2016. – № 14. – С. 4.

14. Остапенко, П. В. Усі видатні постаті історії України [Текст] : [довідник] / [Остапенко П. В.]. – Харків : Торсінг плюс, 2007. – 351, [1] с. : портрети. – (Іду на урок). – Бібліогр.: в тексті. – Алф. покажч.: с. 350–351. – Авт. зазначено на звороті тит. арк. - Зміст: Усі видатні постаті історії України (за шкільною програмою) ; Біографічний нарис ; Література для додаткового користування.
15. Сент-Емур, д. К. Анна Русинка, королева Франції і графиня Валуа [Текст] / граф де Ке де Сент-Емур ; з франц. пер. Іван Франко. – Київ : Обереги, 1999. – 31, [1] с. – Бібліогр.: у підрядк. прим. – Репринтне вид.: Сент-Емур, де Ке. Анна Русинка, королева Франції і графиня Валуа / де Ке Сент-Емур ; видає Українсько-руська видавнича спілка у Львові.- Л.: НТШ під зарядом К. Беднарського, 1909.- (Літературно-наукова б-ка ; Серія I, ч. 114).
16. Сергійчук, В. І. Що дала Україна світові [Текст] : [про внесок вид. українців у розвиток світової науки, техніки, освіти і культури] / Володимир Сергійчук. – [Вид. 3-тє, допов.]. – Вишгород : Сергійчук М. І., 2015. – 514, [1] с. : фотоіл. – Бібліогр.: с. 511–513.
17. Українки в історії [Текст] : [з маловідомих літературних джерел подаються портрети видатних жінок України від часів Київської Русі до наших днів] / С. Андрусів, Ю. Багаліка, М. Богачевська-Хомяк [та ін.] ; [редкол.: М. Богачевська-Хомяк, В. Сергійчук, М. Миронець [та ін.] ; [за ред. В. К. Борисенко]. – Київ : Либідь, 2004. – 326, [2] с. : фотоіл. – Бібліогр.: на полях книги. – Авт. зазначено за звороті тит. арк.
18. Українки в історії [Текст] : вірним донькам України присвячується / С. Андрусів, Ю. Багаліка, М. Богачевська-Хомяк [та ін.] ; [за ред. В. К. Борисенко]. – Вид. 2-ге, стереотип. – Київ : Либідь, 2006. – 323, [5] с. : фотоіл. – Бібліогр.: на полях книги. – Авт. зазначено за звороті тит. арк.
19. Якименко, Л. М. Надія Суровцова (1896-1985): у пошуках втраченого часу [Текст] : [монографія] / Людмила Якименко, Ігор Кривошея ; Держ. історико-архітектурний заповідник "Стара Умань", Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини ; [під ред. О. А. Галича ; рец.: В. М. Галич, Т. В. Кузнець, В. М. Мельниченко]. – Умань : Сочінський М. М., 2016. – 279, [1] с. – Бібліогр.: с. 247–272.
20. Jasienica, P. Ostatnia z rodu [Текст] = Ясеніца П. Остання з роду : [про польську королеву Анну] / Pawel Jasienica. - Warszawa : Czytelnik, 1984. - 281, [2] s.

Мистецтво

21. Барви Марії Примаченко [Текст] // Чумацький шлях. – 2016. – № 1. – С. 8–13.

22. Борисів, К. Уманчанки, які несуть у світ добро [Текст] : ["Жінка року" в м. Умань - 2018 стали: Олена Поліщук, Світлана Совгіра - викладачі УДПУ] / К. Борисів // Уманська зоря. – 2019. – № 11. – С. 4.
23. Гай, Т. І пахнуть квітами літа [Текст] : [про ювілейну виставку декоративного розпису члена Національної спілки майстрів народного мистецтва, викладача УДПУ Олени Поліщук] / Т. Гай // Уманська зоря. – 2008. – № 11. – С. 3.
24. Даниленко, О. Міська жінка малює по-народному [Текст] : [картини Олени Поліщук] / Ольга Даниленко // Черкаський край. – 2010. – № 16. – С. 4.
25. Жінки в історії професійної соціальної роботи: від ХІХ століття - до сьогодення [Текст] : колективна монографія / Т. Семигіна, Н. Коляда, О. Кравченко [та ін.] ; МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. – Умань ; Київ : Компринт, 2022. – 222, [1] с. : фотоіл., табл. – Бібліогр.: до кожної статті.
26. Жінки в історії професійної соціальної роботи: від ХІХ століття - до сьогодення [Текст] : колективна монографія / І. Албул, О. Балдинюк, Г. Бондаренко [та ін.] ; МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. – Умань : Сочінський М. М., 2020. – 315, [1] с. : фотоіл. – Бібліогр.: в тексті та в підрядкових прим.
27. Ірина і Софія Гоменюк та їхня творчість - головні герої культурно-мистецького проєкту "Диво на стіні" [Текст] : 18 вересня стартувало відтворення розписів Ірини і Софії Гоменюк на внутрішній стіні Музею культури і побуду Уманщини. Під керівництвом художниці і доцента кафедра образотворчого мистецтва УДПУ Олени Семенової впорались із розписом за кілька тижнів // Уманська зоря. – 2021. – № 41. – С. 5.
28. Козицька, В. Олена Поліщук - заслужений майстер народної творчості України [Текст] / В. Козицька // Уманська зоря. – 2010. – № 4. – С. 8.
29. Козицька, В. Світла пісня її полотен [Текст] : [презентація виставки майстра народного мистецтва України викладача Уманського педуніверситету Олени Василівни Поліщук] / В. Козицька // Уманська зоря. – 2008. – № 11. – С. 3.
30. Копайгоренко, В. Дивувалися і захоплювалися [Текст] : рік Марії Приймаченко / Василь Копайгоренко // Українська культура. – 2009. – № 3. – С. 42.
31. Нагороди за сумлінну працю [Текст] : [за вагомий внесок у розвиток національного народного мистецтва та з нагоди 70-річчя, почесною грамотою Уманської міської ради нагороджено викладача УДПУ ім. Павла Тичини - Олену Поліщук] // Уманська зоря. – 2019. – № 15. – С. 4.
32. Найден, О. Бджола на соняшнику - зозуля на калині [Текст] : панно-малювки Марії Приймаченко, жанровий і образний фактори / О.Найден // Народне мистецтво. – 2008. – № 1-2. – С.10–13.

33. Ними пишається Україна: педагоги-митці [Текст] : [Поліщук Олена] // Рідна школа. – 2010. – № 1-2. – С. 4 обкладинки.
34. Орел, Л. Незабутня Марія Приймаченко [Текст] / Лідія Орел // Пам'ятки України: історія та культура. – 2020. – № 4. – С. 2–7.
35. Пономаренко, О. Образи чудернацьких звірів і прадерава в декоративному живописі Марії Приймаченко [Текст] / Олеся Пономаренко // Українська мова й література в сучасній школі. – 2013. – № 2. – С. 70–71.
36. Савчук, В. Її дерево життя [Текст] : [в Уманському художньому музеї відкрита 21-а персональна виставка заслуженого майстра народної творчості України, викладача УДПУ ім. Павла Тичини Олени Поліщук] / В. Савчук // Уманська зоря. – 2019. – № 7. – С. 8.
37. Світ краси і мудрості Олени Поліщук [Текст] : [про творчий ювілей заслуженого майстра народної творчості України, викладача УДПУ ім. Павла Тичини Олени Поліщук] // Уманська зоря. – 2019. – № 7. – С. 8.
38. Чупряк, Л. Я світ малюю пензлем із піснею в душі [Текст] : [у центральній бібліотеці пройшов захід присвячений творчості народної майстрині, викладача УДПУ О. Поліщук] / Л. Чупряк // Уманська зоря. – 2014. – № 15. – С. 8.
39. Шестакова, О. Одкровення і загадки Марії Оксентіївни [Текст] : [Приймаченко (Приймаченко) Марія] / О. Шестакова // Народне мистецтво. – 2008. – № 1–2. – С.4–9.

Література

40. "...Круг себе я галактики відкрила" [Текст] : [біобібліографічна довідка про лауреата літературних конкурсів та премій, письменницю з Умані Марину Павленко] / Управління культури і туризму Черкаської облдержадміністрації ; Обласна б-ка для юнацтва імені Василя Симоненка Черкаської обл. ради ; [автор-укладач Надія Філатова]. – Черкаси : [Обласна б-ка для юнацтва імені В. Симоненка], 2011. – 6 с. – (Черкаські письменники - лауреати премій.).
41. Гайда, Д. Реалізовано новий проект - "Поетичний вінок Уманщини" [Текст] : [видано книгу "Поетичний вінок Уманщини". 19 липня відбулась презентація книги.] / Д. Гайда // Уманська зоря. – 2019. – № 30. – С. 1.
42. Зустріч з письменницею [Текст] : [в ЗОШ № 11 відбулась зустріч з письменницею Мариною Павленко] / вихованці гуртків "Юний поет" та "Юний кореспондент" // Уманська зоря. – 2016. – № 15. – С. 4.
43. Місцева письменниця озвучить свій твір для проекту "Книги, що говорять" [Текст] : [з метою полегшити освітній шлях дітей із вадами зору, на уманському радіо "MID-FM" письменниця і викладач УДПУ Марина Павленко озвучить свій твір зі шкільної програми "Русалонька із 7-В"] // Нова доба. – 2016. – № 6. – С. 6.
44. Павленко, М. "Лісова пісня" Лесі Українки і "Маруся Чурай" Ліни Костенко як перегук епох та літературних поколінь [Текст] : спроба порівняльного

- аналізу / Марина Павленко // Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2009. – № 1. – С. 66–82.
45. Павленко, М. Марина Павленко: та, що живе... [Текст] : [викл УДПУ ім. П. Тичини, письменниця Марина Павленко про себе та свою творчість] / Марина Павленко // Дивослово. – 2016. – № 11. – С. 543–57.
46. Павленко, М. Найнадійніша (Надія Суровцова) [Текст] : уривок із книжки "Райдуга в решеті" / Марина Павленко // Літературна Україна. – 2014. – № 22. – С. 6.
47. Письменники Уманщини [Текст] : (довідник-антологія) : [статті, бібліогр. матеріали, вірші, проза, літературознавчі есеї] / Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини ; Каф. укр. літератури й українознавства ; [упоряд. і ред. М. С. Павленко]. – Умань : АЛМІ, 2011. – 296 с. : портр. – Бібліогр.: в тексті.
48. Соколов, В. "Русалонька" викладача університету Марини Павленко стає конкурентом "Гаррі Поттера" [Текст] : працюючи зі студентами, вона навчає їх творчому підходу до роботи / Владислав Соколов // Вечірні Черкаси. – 2009. – № 45. – С. 29.